

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

הנאשם ניר דורון בן שושן

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד בריג'ית ויטלי
הנאשם וב"כ עו"ד אלי פוקסברומר – מטעם הסנגוריה הציבורית

הכרעת דין

כתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו שיבוש או הפרעה למחשב או לחומר מחשב לפי סעיף 2(2) לחוק המחשבים התשנ"ה-1995 (להלן: "החוק") ועבירה של חדירה למחשב שלא כדין - לפי סעיף 4 לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם, איש מחשבים במקצועו, המתמחה ברשתות מחשבים, עבד בין השנים 2007-2009 כמנהל רשת מחשבים של חברת "ריל טיים" (להלן: "החברה") בבעלותו של מר אברהם עטר (להלן: "המתלונן"). החברה עוסקת באספקת שירותי מחשב ללקוחותיה, לרבות טיפול בשרת הלקוחות, בתוכנות המותקנות על מחשבי הלקוחות, חומרת "חומת האש" של הלקוחות ובתקשורת המחשבים האישיים של הלקוחות. במסגרת עבודתו ולשם ביצועה קיבל הנאשם את הסיסמא של מנהל רשת המחשבים (Administrator) של החברה, ובכך התאפשר לו להפעיל את הרשת באופן מלא, תוך התחברות אליה באמצעות רשת האינטרנט ממחשב מרוחק. ביום 7.4.09, התפטר הנאשם מעבודתו בחברה. ביום 2.6.09 בסביבות השעה 14:00, התקשר הנאשם למתלונן ובין השניים פרץ ויכוח לגבי תשלום הפיצויים. באותו היום בשעה 20:36 או בסמוך לכך, חדר הנאשם שלא כדין ממחשבו הביתי אל רשת המחשבים של החברה באמצעות סיסמת מנהל הרשת. לאחר מכן, חדר דרך רשת המחשבים של החברה שלא כדין אל שרתי המחשב של חברת אקסלרוד בר און בע"מ, לקוחה של החברה (להלן: "לקוחה 1"), זאת תוך נטרול מנגנון של "חומת אש" (Firewall) לאבטחת חומרי המחשב של לקוחה 1, באמצעות מחיקת

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

הגדרותיו. בשעה 20:36 או בסמוך לכך, שב וחדר הנאשם שלא כדין אל רשת המחשבים של החברה ולאחר מכן חדר שלא כדין משם אל שרתי המחשב של חברת פסגת ארמון בע"מ, לקוחה נוספת של החברה (להלן: "לקוחה 2"), זאת תוך נטרול מנגנון של "חומת אש" (Firewall) לאבטחת חומרי המחשב של לקוחה 2, באמצעות מחיקת הגדרותיו. בשעה 21:22 או בסמוך לכך, שב וחדר הנאשם שלא כדין אל רשת המחשבים של החברה, ולאחר מכן חדר שלא כדין משם אל שרתי המחשב של חברת אבי פרל בע"מ, לקוחה נוספת של החברה (להלן: "לקוחה 3"). הנאשם שינה נתונים שונים בחומרי המחשב של לקוחה 3, ומחק חומרי מחשב אחרים. (להלן כל החברות ביחד: "הלקוחות"). מעשיו של הנאשם גרמו להשבתת רשתות המחשבים של הלקוחות למשך כשש שעות.

יריעת המחלוקת וטיעוני הצדדים

3. הצדדים אינם חלוקים על עובדות כתב האישום והוסכם ביניהם כי חומר הראיות יוגש לבית המשפט והצדדים יסכמו טענותיהם בכתב.
4. המחלוקת בין הצדדים היא משפטית והיא מתמקדת בשאלת תחולת חוק המחשבים על המעשים המיוחסים לנאשם בכתב האישום.
5. ב"כ הנאשם סבור כי אין להחיל את חוק המחשבים על העבירות בהן מואשם הנאשם. לדידו אימוץ פרשנות מרחיבה לחוק המחשבים, והחלתו על מקרה מושא כתב האישום זה, יכולה להוביל למצב אבסורדי לפיו כל התנהגות לא ראויה עם מחשב תחשב לעבירה פלילית. ב"כ הנאשם טען כי מעשיו של הנאשם מהווים עבירה של היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק העונשין, התש"ז-1977 ויש להרשיעו בעבירה זו ולא בעבירה לפי חוק המחשבים.
6. ב"כ המאשימה טען כי אין היגיון להעמיד לדין את הנאשם בעבירה כללית על פי חוק העונשין, שעה שבחוק ישנה הוראה ספציפית אשר נועדה למעשים הנדונים בתיק זה. לדבריו חוק המחשבים נועד להרתיע משימוש לרעה במחשב, ודאי כאשר מדובר בניצול של מי שניתן בו אמון ואף קיבל לידי סיסמא המאפשרת לו להתחבר למחשבים מרחוק, כדוגמת הנאשם.

דיון והכרעה

7. כתב האישום מייחס לנאשם עבירה של חדירה שלא כדין למחשב, בכך שהתחבר מביתו למחשבי הלקוחות, באמצעות סיסמא שניתנה לו בעבר, בתקופה בה עבד אצל המתלונן. כמו

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

כן הואשם בעבירה של שיבוש או הפרעה למחשב או לחומר מחשב, בכך שנטרל את מנגנון 'חומת אש' באמצעות מחיקת הגדרות של לקוחה 1 ו-2 וכן בכך ששינה נתונים ומחק חומרי מחשב של הלקוחה השלישית.

הגדרת חומר מחשב

8. על מנת לבחון אם עבר הנאשם עבירה של חדירה למחשב ועבירה של שיבוש או הפרעה למחשב, יש לבחון מהו חומר מחשב.
9. סעיף ההגדרות מגדיר חומר מחשב כתוכנה או מידע:

"מידע" - נתונים, סימנים, מושגים או הוראות, למעט תוכנה, המובעים בשפה קריאת מחשב, והמאוחסנים במחשב או באמצעי אחסון אחר, ובלבד שהנתונים, הסימנים, המושגים או ההוראות אינם מיועדים לשימוש במחשב עזר בלבד;

"שפה קריאת מחשב" - צורת הבעה המתאימה למסירה, לפירוש או לעיבוד על ידי מחשב או מחשב עזר בלבד;

"תוכנה" - קבוצת הוראות המובעות בשפה קריאת מחשב, המסוגלת לגרום לתיפקוד של מחשב או לביצוע פעולה על ידי מחשב, והיא מגולמת, מוטבעת או מסומנת במכשיר או בחפץ, באמצעים אלקטרוניים, אלקטרומגנטיים, אלקטרוכימיים, אלקטרואופטיים או באמצעים אחרים, או שהיא טבועה או אחודה עם המחשב באופן כלשהו או שהיא נפרדת ממנו, והכל אם אינה מיועדת לשימוש במחשב עזר בלבד.

10. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם חדר למחשבי לקוחות 1 ו-2 תוך נטרול מנגנון 'חומת אש'. מדובר במערכת לניטור וחסמת התקשרויות בלתי רצויות דרך רשת התקשורת שהמחשב מחובר אליה. מערכת חומת אש מהווה כיום נדבך חשוב באבטחת המחשב ביחד עם תוכנת אנטי וירוס ומטרתה להגן על המחשב מפני וירוסים והתקשרויות לא רצויות.

11. בתשובתו לכתב האישום הודה הנאשם כי "נטרל הפעלה של תוכנת חומת אש" (ר' עמ' 6 ש' 16). תוכנה זו היא חומר מחשב כהגדרתו בסעיף ההגדרות שבחוק המחשבים, שכן מדובר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

בתוכנה אשר הוראותיה באות לידי ביטוי בשפת קריאת המחשב, והשימוש בתוכנה ניתן להבעה ולעיבוד על ידי מחשב.

12. אשר לחומרים שמחק הנאשם ממחשבי לקוחה 3, לדברי ב"כ הנאשם מדובר בתיקיות אשר אינן מוגדרות כחומר מחשב, מאחר שמדובר בשמות של תיקיות, דבר הדומה לקלסרים בספרייה והנאשם מחק את השמות על הקלסרים. צודק ב"כ הנאשם כי התיקיות אינן בגדר תוכנה, אלא שעיון בהגדרת המונח "מידע" מלמד, כי גם נתונים, סימנים, מושגים או הוראות המאוחסנים במחשב ואשר מובעים בשפת קריאת מחשב, מהווים מידע. מכאן שגם פעולה זו של מחיקה מהווה עבירה.

13. יתרה מזו, הדעת נותנת כי לו היה מוחק הנאשם קבצים שאינם בגדר חומרי מחשב, הדבר לא היה גורם להשבתת המחשב. בהקשר זה יצוין כי לא מצאתי ממש בטענת ב"כ הנאשם שפרשנות מרחיבה תוביל לכך שגם כיבוי מזגן (שפועל באמצעות מחשב) או שימוש באינטרנט אלחוטי שמופרע על ידי שכן, יחשבו הפרעה לשימוש בחומר מחשב. פגיעות כגון אלו עליהן הצביע ב"כ הנאשם אינן גורמות להשבתת המחשב **ברמת ההגדרות שבו**, ובנקל ניתן לתקן את התקלה שהן יוצרות, אולם חדירה לחומר הנתון בתוך המחשב כדוגמת קבצי מידע השמורים במחשב או תוכנות מחשב אכן מהווים פגיעה בחומר מחשב, ויש קושי רב לשחזר קבצים אלה ולאתר את הפגיעות.

חדירה למחשב שלא כדין

14. לדברי ב"כ הנאשם קיים קושי פרשני בהגדרת המושג "חדירה שלא כדין" ומשכך תחולת האיסור הפלילי צריכה להיות כפופה לעיקרון החוקיות.

15. סעיף 4 לחוק המחשבים קובע:

"החודר שלא כדין לחומר מחשב הנמצא במחשב, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין זה, "חדירה לחומר מחשב" - חדירה באמצעות התקשרות או התחברות עם מחשב, או על ידי הפעלתו, אך למעט חדירה לחומר מחשב שהיא האזנה לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979."

קריאת הסעיף מרככת את כותרתו, ולמעשה מלמדת כי כל התחברות והתקשרות שלא כדין עם מחשב היא עבירה של חדירה למחשב. תכלית סעיף 4 לחוק היא להגן מפני עבירות המבוצעות באמצעות מחשב. שכן המעבר לעולם הווירטואלי מאפשר ביצוע עבירות ממרחק

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

ובקלות, ללא כל הפרעה כאשר היכולת לאתר את הפוגע היא קטנה. לכן סעיף זה נועד להגן על החומר המצוי במחשב ולמנוע הסגת גבול למחשבי הזולת.

16. המלומד מיגל דוייטש, (להלן: "דוייטש"), אשר נטל חלק פעיל בהכנת תזכיר חוק המחשבים ואף ליווה באופן פעיל את הליך החקיקה בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, בחן את חוק המחשבים, כעשור לאחר חקיקתו במאמר "**חוק המחשבים במבחן העיתים – זווית המבט של מציע החוק**". דוייטש חולק על כך שהגדרה של חדירה לחומר מחשב אינה בהירה;

"טענה, אשר הועלתה בערב העיון הנזכר, היא כי ההגדרה של "חדירה" למחשב אינה בהירה דייה. אין אנו סבורים כי כך הדבר, אן, מכל מקום, כי קיימות חלופות ממשיות אחרות להגדרת הפעילות הנדונה. כמובן, בעבירת החדירה למחשב קיימים שוליים של ספקות פרשניים, אך לעולם כך הדבר ביחס לכל הוראת דין, ואין תימה בדבר. בענייננו, עבירת החדירה למחשב, מדובר בפלישה בלתי מורשית לחומר המחשב של האחר, בהתקיים מחשבה פלילית מתאימה, גם ביחס לשאלת קיומה של הרשאה (כשהרשאה יכולה להיות בהסכם או בדין). ברוב המקרים של המצבים, לא יהיה כל קושי לזהות אם הפעולה הנדונה עומדת בהגדרת "חדירה למחשב"."

(ההדגשות שלי ח.מ.ל.) [מיגל דוייטש, "חוק המחשבים במבחן העיתים – זווית המבט של מציע החוק" **שערי משפט** ד (2) (התשס"ו)]

17. דבריו של ב"כ הנאשם לפיהם הנאשם התחבר למחשבי הלקוחות באמצעות סיסמא שהיתה ברשותו ולכן אינם בגדר חדירה, אין בהם כדי ללמד כי הנאשם לא עבר עבירה של חדירה שלא כדין, אלא להפך. בזמן המעשה הנאשם לא עבד בחברה ולא היתה לו הרשאה להיכנס למחשבי הלקוחות. הסעיף אינו דורש ביצוע פעולה אקטיבית ודי שהחדירה היתה שלא כדין, היינו ללא הרשאה, כדי שהנאשם יואשם כי חדר למחשב שלא כדין. (רי לעניין זה ת"פ [מחוזי ת"א] 40250/99 **מדינת ישראל נ' מונדיר בדיר ואח'**).

18. אעיר כי ב"כ הנאשם והמאשימה הפנו לגישות שונות ורבות לעניין הגדרת "חדירה". השופט טננבוים בת"פ 9497/08 מדינת ישראל נ' משה הלוי (הלמו) חזר על דבריו בת"פ [3047/03](#) **מדינת ישראל נ' אבי מזרחי** כי ייתכן שמן הראוי לזנוח את הניסיון להגדיר מושגית את המונח "חדירה למחשב" ולנסות להגדירו בצורה קזואיסטית. היינו, לתת רשימת מקרים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

שקיומם ייחשב ל"חדירה". לטעמי, בעידן בו הטכנולוגיה ונפלאות המחשב מתפתחים בקצב כה מהיר, יכול ושימוש בקזואיזם עלול להביא למצב שהחוק לא יעמוד בהתפתחות זו. יתרה מזו, אף בחוק העונשין קיימות לא מעט הוראות חוק, אשר רחבות הן בהגדרתן ויכולות לחול על פעולות קלות ערך שאין מקום להחיל עליהם את הדין הפלילי, ועל בית המשפט לקבוע איזה מעשה נכנס בגדרן. (ר' לדוגמא עבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי או עבירה של העלבת עובד ציבור שלמרות לשון החוק הרחבה, צמצמה הילכת אונגרפלד את המילים הבאות בגדר עבירה זו). למעשה לכל סעיף עבירה ניתן למצוא מקרה קיצון שיענה על הגדרתה ושאין לראות בו מעשה הראוי לחסות תחת הליך הפלילי כפי שהדגים ב"כ הנאשם בסיכומיו לגבי מעשים הנעשים במחשב או פוגעים בו.

19. לאחר שקבעתי כי הנאשם חדר שלא כדין למחשבי הלקוחות, הרי שאין שהנאשם עבר עבירה לפי סעיף 2(2) לחוק. הצדדים לא חלוקים על כך שמעשיו של הנאשם השביתו את מחשבי הלקוחות למשך 6 שעות, וברור כי פעולתו של הנאשם גרמה לשיבוש במחשבי הלקוחות והפריעה לשימוש בהם.

20. אכן צודק ב"כ הנאשם כי עבירה לפי סעיף 2 לחוק המחשבים דומה במהותה לעבירה של היזק בזדון, בה מבקש ב"כ הנאשם שבית המשפט ירשיע את הנאשם, אלא שהעבירה בחוק המחשבים היא ההוראה הספציפית והמתאימה ביותר למעשים אותם ביצע הנאשם.

21. יציין כי עבריינות המחשב מאפשרת לבצע נזקים חמורים כאשר אדם יושב בביתו ללא כל צורך לצאת מהבית ולהסתכן בעימות חזיתי עם הנפגעים או להסתכן בחשיפת זהותו. הנאשם, אשר כעס על המתלונן, לא נזקק ללכת למשרדי החברה ולנפץ את המחשבים שם, או לחסום את הכניסה למשרדים, אלא ישב בביתו וכשחמתו בערה בו, חדר אל מחשבי לקוחות החברה שלא כדין והשבית את השימוש בהם למשך 6 שעות, במטרה לנקום במתלונן.

22. יודגש כי בדברי ההסבר לחוק המחשבים נכתב כי מוצע לקבוע עבירות מיוחדות לעבירות מחשב גם אם קיימים איסורים אשר ניתן למצוא להם אחיזה בהוראות דיני העונשין הקיימים בשל האינטרס החברתי להגנה מפני שימוש לרעה במחשב (ר' הצ"ח 2278, עמ' 479). לטעמי, הרשעתו של הנאשם בעבירה לפי חוק העונשין, תחטיא את המטרה לשמה חוקק חוק המחשבים.

23. בשולי הכרעת הדין מצאתי לנכון להעיר כי ב"כ הנאשם העלה טענות רבות בדבר תחולתו של חוק המחשבים, שאין צורך להכריע בהם בתיק זה, שכן ב"כ הנאשם אינו חולק כי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 15743-11-10 מדינת ישראל נ' בן שושן

מעשיו של הנאשם אינם ראויים (ר' סיכומי נאשם פסי 22), והוא אף סובר שיש להרשיעו בעבירה של היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק העונשין (ר' פרוטי מיום 20.2.12 עמ' 6 ש' 31). רצונו של ב"כ הנאשם שלא להחיל את חוק המחשבים על הנאשם, מובן, שכן הרשתו לפי חוק זה עלולה לפגוע בו בשל היותו איש מחשבים. אלא שטענותיו לא עולות בקנה אחד עם עובדות כתב האישום עליהם לא חלק.

24. ב"כ הנאשם הפנה בסיכומיו להכרעת דינו של כבוד השופט רון בת.פ. 10-06-40102 (ניתן 12.2.12), שם זיכה בית המשפט נאשם מעבירות לפי חוק המחשבים בקובעו כי עקרון החוקיות מחייב לקבל את הגישה המצמצמת בפרשנות החוק, תוך שהוא מציין כי לנאשם שבפניו לא היתה מטרה לפגוע במחשב כי אם להשיג דרכו כסף לצרכיו האישיים. המקרה שעמד בפני כב' השופט רון שונה במהותו מהמקרה בפני, שכן הנאשם הואשם בביצוע עבירת מרמה אשר התבצעה באמצעות מחשב כלומר המחשב היה רק כלי לביצוע העבירה. לא כך במקרה שבפנינו, מטרתו של הנאשם היתה לפגוע במתלונן, שהיה מעסיקו בעבר. הפגיעה במתלונן, שהינו בעלים של חברה המתמחה במתן שירותי מחשוב היתה על ידי פגיעה במחשבי הלקוחות, שכאמור אין חולק שבשל מעשיו של הנאשם הושבתו מחשבי הלקוחות למשך 6 שעות. הנאשם ניצל את כישוריו ואת הידע שניתן לו במסגרת עבודתו כאיש מחשבים ודי באלה כדי להרשיעו בעבירות לפי חוק המחשבים.

25. אשר על כן החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ז אייר תשע"ג, 07 מאי 2013, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.

חנה מרים לומפ, שופטת